

Čís. 9289.

Mezi požitky a nároky zaměstnance, jichž snížení nařizuje § 19 zákona ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n. nenáleží zvláštní nárok zaměstnance na povinnou kratší služební dobu pětatřiceti let.

Obec nepřekročila meze své pravomoci, ani předpis § 19 zákona čís. 394/1922, když, uznávši nárok městského strážníka na strážní přídavek, zavázala se jej plnit.

(Rozh. ze dne 18. října 1929, Rv II 112/29.)

Žalobce byl strážníkem u žalované obce. Při výměře výslužného byla vzata za základ služební doba 26 let a nebyl vzat zřetel na strážní přídavek. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce, by byl do výslužného započten strážní přídavek, by bylo do služební doby započteno šest let podle zákona čís. 42/1897 a 34/1907 a by byl uznán nárok žalobcův na 35letou služební dobu. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o dvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvod y: Odvolatelka uplatňuje především, že žalobce není oprávněn žalovati, an se ve smíru ze dne 11. května 1926 výslovně zavázal, že se nebude soudní cestou domáhati dalších nároků proti žalované obci. Avšak tento smír vztahuje se jen na nároky z důvodu platového a vysvitá z celého jeho obsahu, že nebylo zamýšleno, by se obecní zřízení vzdali v ů b e c práva žalovati obec, i kdyby se jednalo při výměře pense o započítání služební doby a o otázku, kolik procent základny pensijní obecnímu zřízení přísluší jako pense. Jest zřejmo, že se smír vztahoval jen na úpravu otázky, jak veliký p l a t mají zaměstnanci obecní pobírat, a že se, když jim bylo obcí přiznáno 1.800 Kč tak zvaného strážního přídávku do platu a do pense, vzdali práva soudně vymáhati jakoukoliv jinší částku jako číselné zvýšení platu, pokud se týče pensijní základny. V souzeném případě se číselně o pensijní základnu nejedná, neboť tato není mezi stranami spornou, vyjímajíc jen strážní přídavek 1.800 Kč. Tento strážní přídavek však přísluší žalobci právě na základě smíru, neboť v předposledním jeho odstavci se výslovně uvádí: »Na zaměstnance městské policejní stráže, kteří jsou již přeloženi na odpočinek a jsou spolupodepsáni, vztahuje se rovněž plně toto vyrovnání, a to pouze ohledně jejich činné služební doby od 1. června 1924 do 31. prosince 1925 s nárokem na dodatečné připočítání shora řečeného strážního přídávku do jejich pensijní základny.« Toto ustanovení vztahuje se na žalobce, který byl přeložen do výslužby výměrem ze dne 30. prosince 1925. Má tudíž žalobce právo, by mu strážní přídavek 1.800 Kč byl započítán do pensijní základny, to tím spíše, ana platnost smíru žalovaná strana nepopírá, příplatek tento žalobci skutečně vyplácela, pokud se týče pojala ho při výměře pense do pensijní základny, takže v době po uzavření smíru vůbec nebyl mezi stranami sporným. Předpis § 19 zák. čís. 394/1922, vztahující se jen na obce, nikoliv na zřizence obecní, nebrání platnosti tohoto smíru, to tím méně, ana policejní stráž státní

tohoto příplatku dle zákona právem požívá. Jde nyní jen o to, zda první soud posoudil s právního hlediska věc náležitě, přiznav žalobci nárok na započtení šesti let do služební doby podle zákona čis. 42/1897 a 34/1907, jakož i nárok na 35letou služební dobu. Tyto dvě výhody by žalobci podle ustanovení zákona nepatřily, ale má na ně nárok na základě smlouvy se zaměstnavatelkou. Neboť výměrem ze dne 10. listopadu 1918, v němž výslovně byl při ustanovení pensijní základny citován zákon čis. 34 z roku 1907 (který by se jinak ovšem na žalobce nebyl vztahoval), aniž by platnost § 4 téhož zákona byla vyloučena, přiznala žalovaná strana žalobci nárok na počítání služební doby podle tohoto ustanovení (§ 4 zák. čis. 34 z roku 1897) a podle služební pragmatiky obecní § 38 odst. (2) měl žalobce nárok na 35letou služební dobu. Zákon ze dne 20. prosince 1922, čis. 394 sb. z. a n. obsahuje ovšem v § 19 velící předpis, že služební podmínky a právní nároky obecních zaměstnanců, pokud byly stanoveny služebními řády neb usnesením obcí, musí býti těmito korporacemi od 1. ledna 1923 uvedeny na míru požitků, práv a nároků státních zaměstnanců stejné neb rovnocenné kategorie, vyplývajících z tohoto zákona, pokud tuto míru u obecních zaměstnanců přesahují. Toto ustanovení vztahuje se jen na služební požitky, práva a nároky, vyplývající z tohoto zákona čis. 394 z roku 1922. Povinná služební doba, jakož i způsob jejího počítání nebyla však tímto zákonem upravena, a proto nebyl § 19 zák. čis. 394 z roku 1922 dotčen ani žalobcův nárok na to, by mu bylo 12 měsíců čítáno za 16 měsíců ve smyslu § 2 zák. čis. 42/1897, pokud se týče § 4 zák. čis. 34/1907, ani jeho nárok na 35letou služební dobu a byly mu tudíž správně obě tyto výhody při vyměření pense přiznány jako nárok plynoucí ze služební smlouvy, který mu zůstal zachován podle § 25 (4) zákona ze dne 17. prosince 1919, čis. 16 z roku 1920 sb. z. a n. Tato přírážka šesti roků podle zákona čis. 42 z roku 1897, pokud se týče 34 z roku 1907 byla žalobci výměrem ze dne 15. února 1928, jímž byly jeho požitky konečně upraveny, skutečně přiznána a uznáno, že s touto přírážkou šesti let činí započitatelná služební doba žalobcova okrouhle jednatřicet roků. I kdyby se byl předpis § 19 zák. čis. 394/1922 jako velící i na toto počítání doby vztahoval, obec předpisu tohoto proti žalobci nepoužila, a jest vázána započítati mu těchto šest let do pense. Tento výměr má platnost mezi oběma stranami potud, pokud ho žalobce žalobou nenapadá a nelze přisvědčiti prvnímu soudu, že žalobce sám onen dekret neuznal a že tudíž dekret jest neplatný. Vždyť způsob započítání let byl uznán žalobcem, a uznáno bylo i čítání pensijní základny číselně a žalobce neuznává jen, že mu bylo vyměřeno 82% pensijní základny na podkladě 40leté služební doby. Že tato doba služební pro žalobce neplatí, nýbrž že má nárok, by mu pense byla vyměřena na základě 35leté služební doby, bylo již shora řečeno a právem tudíž žalobce se proti tomuto mylnému a poškozujícímu ho počítání bránil, kdežto jinak byl s oním výměrem spokojen, až na rozdíl vyplývající podle zákona restriktivního. Ohledně tohoto restriktivního rozdílu jest uznati výpočet žalobcův za správný, když podle toho, co shora bylo řečeno, uznána byla za správnou

nou i ostatní pensijní základna tak, jak v žalobě ji uplatňuje, t. j. ve smyslu výměru žalované strany ze dne 15. února 1928 až na to, že pense vyměřena býti má nikoliv na podkladě čtyřicetileté, nýbrž na podkladě pětatřicetileté služební doby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Napadený rozsudek rozpoznal zcela správně, že ustanovení § 19 zákona ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n. nařizuje snížení služebních požitků a nároků, pokud přesahují u jednotlivých druhů požitků tímto zákonem upravených míru z něho vyplývající — a případně doličil v souhlase s judikaturou nejvyššího soudu (srov. sb. n. s. 7451), že mezi požitky a nároky tyto nenáleží zvláštní nárok žalobcův na povinnou kratší služební dobu 35 let. Dovolací soud, uváživ dovolací vývody o této otázce, zejména nesprávný výklad § 19 cit. zák., nemá příčiny, by se od právního názoru v rozhodnutí čís. sb. n. s. 7451 vysloveného uchýloval a stačí dovolatelku k jeho důvodům odkázati. To platí i o dalším žalobcovu nároku na započítání služební roční doby šestnácti měsíci při výměře výslužného, jež žalobce opírá o dekret ze dne 10. listopadu 1918 a z něhož správně doličily nižší soudy, že nárok tento byl žalobci, jako strážníku žalované obce vůli obecního zastupitelstva přiznán, ano v dekretu bylo výslovně zdůrazněno, že při výměře odpovídných požitků jest použití u něho ustanovení platných pro státní úředníky a sluhy, zejména též zákona ze dne 19. února 1907, čís. 34 ř. zák., který v § 4 článku IV. má zvláštní ustanovení o shora dotčeném příznivějším započítání služební doby do výslužného pro členy uniformované stráže bezpečnosti. Žalovaná obec byla oprávněna v roce 1918 v mezích své pravomoci upravit žalobci, svému strážníku, služební poměr obdobně státním zaměstnancům, jsoucím ve službě bezpečnosti, a dovolání mylně doličuje, že žalobce nemohl této výhody dosíci, poněvadž prý nebyl příslušníkem ani státní stráže bezpečnosti, ani četnictva, které bylo účastno téže výhody při počítání služební doby do výslužby a že, kdyby jí byl nabyt, byl by nárok jeho na ni zanikl předpisem § 19 zák. čís. 234/1922, — což bylo již výše vyvráceno. Nárok žalobcův však nezanikl ani dekretem ze dne 1. března 1920, poněvadž jím byla zavedena jen změna služebních požitků obecních zaměstnanců podle ustanovení zákona čís. 541/1919. Zákonem tímto byly však upraveny jen požitky státních zaměstnanců v činné službě, nikoli též služební doba započítatelná pro výslužné. Ani z odstavce 4 dekretu, který zřejmě má na mysli zase jen úpravu platovou, ani z obsahu ostatních odstavců dekretu, nelze zánik tohoto žalobcovu nároku dovoditi. Zvláštní strážní přídavek do výslužného započítatelný byl členům sboru stráže bezpečnosti přiznán ustanovením § 3 zákona ze dne 13. července 1922, čís. 230 sb. z. a n. provedeným § 56 vl. nař. ze dne 5. října 1922, čís. 295 sb. z. a n. Žalovaná obec nepřekročila meze své pravomoci, ani předpis § 19 zákona čís. 394/1922 sb. z. a n., když, uznavši nárok žalobcův

na strážní přídavek, zavázala se smírem ze dne 11. května 1926 jej plniti, neboť žalobce jako městský strážník vyhovoval předpokladům, za nichž se tohoto přídavku dostalo i členům sboru státní stráže bezpečnosti, t. j. obecným předpisům o státních zřízencích, platným pro strážníky státní stráže bezpečnosti (srv. § 10 (2) vl. nař. čís. 295/1922 a § 156 a násl. služeb. pragm.) a jest ho proto i s hlediska § 19 zákona čís. 394/1922 sb. z. a n. posuzovati jako obecního zaměstnance rovnocenné kategorie se strážníky státní stráže bezpečnosti. Jest proto žalovaná obec povinna, by žalobci platila strážní přídavek ročních 1.800 Kč, k němuž se smírem ze dne 11. května 1926 zavázala. Tomuto nároku žalobcovu není na úkor ani předpis § 148 (2) plat. zákona čís. 103/1926, poněvadž z něho své právo neodvozuje. Odvolací soud tedy nepochybil, když srovnale s prvním soudem zrušil pensijní základnu žalobcovu podle povinné služební doby 35 let a když do ní mu připočítal šest roků podle obdoby § 4 zákona čís. 34/1907 sb. z. a n. a když do výslužného mu započítal celý t. zv. strážní přídavek.

Čís. 9290.

Zrušení spoluvlastnictví (§ 830 obč. zák.).

Žalobu o zjištění, že žalobce má proti žalovanému právo žádati zrušení společného vlastnictví k nemovitosti soudní dražbou, jest zamítnouti pro nedostatek právního zájmu ve smyslu § 228 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 18. října 1929, Rv II 142/29.)

Žalobce domáhal se proti žalované, by bylo zjištěno, že žalobci přísluší právo proti žalované, žádati o zrušení spoluvlastnictví k domu čís. 172 veřejnou dražbou této nemovitosti. *P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e* uznal podle žaloby, *o d v o l a c í s o u d* napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Podle žalobního žádání domáhá se žalobce zjištění, že má proti žalované právo žádati zrušení společného vlastnictví k domu soudní dražbou. Jde tudíž o žalobu určovací podle § 228 c. ř. s., které mohlo by býti vyhověno jen, kdyby tu byl právní zájem na spěšném zjištění v tomto paragrafu předpokládaný. Ale tohoto právního zájmu tu není, bylo-li, jako tu, lze žalovati o plnění. Tento právní zájem jest předpokladem nároku na právní ochranu, pročez jest k němu hleděti v každém období řízení z úřadu, a nezáleží na tom, že proti žalované byl vydán rozsudek pro zmeškání, ano bez nároku na právní ochranu ne lze žalobě vyhověti vůbec, tedy ani rozsudkem pro zmeškání. Měla tudíž žaloba býti zamítnuta již z tohoto důvodu, třeba nedostatek zájmu nebyl vytýkán a třeba tu není ani vytýkané zmatečnosti podle § 477 čís. 5